

Dosarul nr.3ra-366/2022
2-18138954-01-3ra-09042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (V. Dodon)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, V. Negru, Gr. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

28 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Alexandru Harin,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Harin împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, cu terții Societatea cu Răspundere Limitată „Profaluminiiu”, Societatea pe Acțiuni „Consam”, Elena Ghirilă, Nicolae Cuconescu, Ghenadie Ciorici cu privire la anularea procesului-verbal privind cercetarea accidentului de muncă mortal,

împotriva deciziei din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Alexandru Harin și s-a menținut hotărârea din 01 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 07 martie 2018, Alexandru Harin a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii solicitând anularea procesului-verbal nr.18 din 14 iunie 2016 privind cercetarea accidentului de muncă mortal.

În motivarea acțiunii a indicat că, a primit la 30 ianuarie 2018 citație în calitate de intervenient accesoriu la ședința de judecată privind examinarea cererii de chemare în judecată declarată de Elena Ghirilă cu privire la încasarea indemnizației unice de deces în accident de muncă, stabilirea și încasarea despăgubirilor lunare pentru copiii decedatului și soției datorită pierderii întreținătorului, repararea prejudiciului moral și restituirea cheltuielilor de judecată stabilită pentru data de 08 februarie 2018. La cererea de chemare în judecată fiind anexate probele pe care își întemeia pretențiile reclamanta Elena Ghirilă, iar Alexandru Harin a făcut cunoștință cu circumstanțele de fapt și de drept invocate de Inspectoratul de Stat al Muncii în procesul-verbal privind constatarea accidentului de muncă mortal prin care a fost constatat că, nu a luat toate măsurile necesare cu toți salariații ce trebuiau să efectueze lucrările de instalare a rețelei de încălzire înainte de a fi admiși la lucru, să fie încheiate contracte individuale de muncă și să se organizeze instruirea în

domeniul securității și sănătății la angajare și la locul de muncă, prin ce se încalcă art.56 alin.(1) Codul muncii, art.17 alin.(7) Legea securității și sănătății, nr.186 din 10 iulie 2008.

Consideră că, procesul-verbal nr.18 din 14 iunie 2016 este neîntemeiat și arbitrar, întrucât nu corespunde realității faptice, or, Inspectoratul de Stat al Muncii la cercetarea circumstanțelor și adoptarea unei decizii nu a ținut cont de toate împrejurările cumulativ, evitând să dea o apreciere corectă și legală astfel faptelor imputate pe nedrept subsemnatului Alexandru Harin, ultimul, la 12 februarie 2018 în temeiul prevederilor art.14, 15 alin.(1), (2) lit.b) Legea nr.793 din 10 februarie 2000 privind contenciosul administrativ a adresat cerere prealabilă Inspectoratului de Stat al Muncii, prin care și-a exprimat certitudinea că Inspectoratul de Stat al Muncii urmează să-și reevalueze poziția sa și să remedieze deficiențele invocate în procesul-verbal contestat, deoarece este prematur, incomplet și neîntemeiat, solicitând astfel revocarea integrală a acestuia.

Mai indică că, prin răspunsul nr.212 din 16 februarie 2018 Inspectoratul de Stat al Muncii i-a comunicat că accidentul a fost cercetat corect și nu este temei pentru revocarea procesului-verbal nr.18 din 14 iunie 2016, justificare cu care nu este de acord, considerând-o pur declarativă, deoarece nu au fost reținute toate împrejurările menționate în cererea prealabilă, motiv din care a intervenit cu prezenta acțiune.

Reclamantul notează că, S.R.L. „Profaluminii” a câștigat tenderul pentru efectuarea lucrărilor de instalare a rețelelor de încălzire și gazificare și în consecință acesta a încheiat contractul de antrepriză cu S.A. „Consam”. În urma examinării obiectivului din municipiul Chișinău, strada Mihail Sadoveanu 15, Ghenadie Ciorici urma să organizeze activitatea contractată și să atragă forță de muncă calificată pentru executarea obligațiilor de instalare a rețelelor de încălzire și gazificare. Ulterior, Ghenadie Ciorici i-a comunicat că, a stabilit pentru data de 04 aprilie 2016 o întâlnire prealabilă cu muncitorii pe care îi găsisese pentru a examina obiectivul și a lua decizia privitor la stabilirea volumelor de lucru și prețul lucrărilor.

Drept urmare, la 04 aprilie 2016, Alexandru Harin a ajuns cu întârziere la întâlnirea care urma să aibă loc cu Ghenadie Ciorici și potențialii lucrători pentru a purta negocieri referitor la eventuala atragere a acestora în câmpul muncii, numele cărora nici nu le cunoaște și nu-i văzuse vreodată, precum și nu cunoaște circumstanțele accidentului, doar decât din spusele martorilor oculari.

Astfel, reclamantul consideră că, procesul-verbal nr.18 privind cercetarea accidentului de muncă mortal, întocmit de Inspectoratul de Stat al Muncii nu corespunde realității, neavând la bază substrat factologic pertinent.

Menționează că, defunctul Andrei Ghirilă nu a fost angajat în câmpul muncii în cadrul S.R.L. „Profaluminii” și nu există premise suficiente pentru a considera că, angajatorul a atras decedatul la muncă fără încheierea contractului individual de muncă, or, Andrei Ghirilă a fost invitat la 04 aprilie 2016 de către persoana responsabilă Ghenadie Ciorici, în sarcina căruia fusese pusă organizarea întâlnirii prealabile pentru a purta negocieri cu privire la posibilitatea angajării ulterioare dacă se va constata competența sa pentru specificul lucrărilor.

Mai reține reclamantul că, în procesul-verbal nr.18 privind cercetarea accidentului de muncă mortal întocmit de Inspectoratul de Stat al Muncii în partea descriptivă a fost reținut concret faptul că: „atunci Ghenadie Ciorici i-a contactat pe cunoscuții săi cu care a mai efectuat împreună lucrări, și au stabilit ca să se întâlnească pe 04 aprilie 2016 de dimineață

la obiectivul din str. Mihail Sadoveanu 15, pentru a face cunoștință cu volumele de lucru și de a se înțelege cu suma lucrărilor”, motiv din care concluzia inspectorului în Inspectoratul de Stat al Muncii cu privire la încălcarea prevederilor actelor legislative și altor acte normative din domeniul muncii de către Alexandru Harin este cel puțin divergent cu constatările efectuate și consideră ca fiind absolut neîntemeiată.

Atrage atenția, că Andrei Ghirilă pe 04 aprilie 2016 nu a fost atras la muncă, ci doar urma a negocia semnarea unui potențial contract în cazul în care ajungeau la o înțelegere comună privitor la condițiile de muncă și suma contractului, motiv din care circumstanțele în care defunctul ajunsese pe teritoriul obiectivului este absolut neclar, deoarece lui Alexandru Harin nu i se ceruse acordul privind trecerea pe teritoriul păzit a obiectivului a persoanelor necunoscute pentru el la acel moment și nici nu dăduse o asemenea indicație, de asemenea, nefiind careva date referitor la faptul dat, or, în lipsa dovezilor indubitabile care ar fortifica supozițiile expuse, nici nu i se putea imputa careva încălcări.

Reiterează faptul că, nu a fost constatat faptul că, Andei Ghirilă împreună cu ceilalți muncitori urmau să aștepte sosirea lui Alexandru Harin înafara obiectivului, pentru a discuta, din care considerent paza S.A. „Consam” a permis accesul pe teritoriu a persoanelor necunoscute, în lipsa acordului și a listei angajaților eliberate de către Alexandru Harin, or, în ipoteza în care S.R.L. „Profaluminu” intenționa a demara lucrările urma să fie anunțată administrația S.A. „Consam” referitor la începerea lucrărilor, primul urmând să prezinte lista angajaților și să asigure permis de trecere pe teritoriu, lucru care nu s-a întâmplat, deoarece nici nu fusese preconizată începerea lucrărilor contractate pentru 04 aprilie 2016.

Mai mult ca atât, reclamantul consideră că, nu există nici o evidență internă referitor la atragerea decedatului Andrei Ghirilă la muncă, nici paza și nici colaborării S.A. „Consam” nu știau și nu puteau explica aflarea defunctului pe teritoriul păzit, prin urmare, concluziile expuse în procesul-verbal nr.18 din 14 iunie 2016 fiind premature, iar circumstanțele expuse cercetate fără a lua în cumul toate detaliile, motiv din care procesul-verbal urmează a fi reevaluat sub aspectul constatărilor.

Totodată, subliniază că, concluziile inspectorului Inspectoratului de Stat al Muncii în procesul-verbal nr.18 privind cercetarea accidentului de munci mortal nu sunt justificate prin probatoriu suficient și nu au fost făcute luând în considerație toate circumstanțele faptice, inclusiv declarațiile lui Alexandru Harin și actele interne, care ar fi putut arăta în mod concret și clar că, Andrei Ghirilă nu fusese atras în câmpul muncii, iar directorul S.R.L. „Profaluminu” nu avea obligația să fi avut sau să încheie contract individual de muncă și să instruiască defunctul în domeniul securității muncii, deoarece la momentul decesului nu avea nici un raport cu ultimul.

Mai mult decât atât, consideră că, inspectorul nu a constatat faptul că, la acel moment Andrei Ghirilă era angajat în cadrul altei companii, și anume S.R.L. „Comalion”. De asemenea, inspectorul din cadrul Inspectoratului de Stat al Muncii nu a argumentat poziția referitor la necesitatea și obligativitatea încheierii contractului individual de muncă, or, în eventualitatea în care Alexandru Harin ar fi avut intenția să-l atragă pe Andrei Ghirilă la execuția cărorva lucrări putea alege o altă formă contractuală, spre exemplu contract de execuție a lucrărilor, de antreprize, etc. astfel că, concluziile menționate în procesul-verbal nr.18 fiind absolut neîntemeiate și nejustificate sub aspectul probatoriului suficient pentru a pune în vina lui Alexandru Harin asemenea acuzații grave care pot avea urmări

prejudiciabile.

În continuare invocă prevederile art.2 alin.(1) din Legea securității și sănătății în muncă, nr.186 din 10 iulie 2008, care reglementează raporturile juridice ce țin de instituirea de măsuri privind asigurarea securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă.” în coroborare cu art. 1 a Legii „loc de muncă – loc destinat să adăpostească posturi de lucru în clădirea unității și orice alt loc din interiorul unității la care lucrătorul are acces în timpul executării sarcinilor sale de lucru; lucrător - orice persoană încadrată în muncă, în condițiile legii, de către un angajator, inclusiv stagiarii și ucenicii”, prin prisma căroră consideră că, Andrei Ghirilă nu era titularul raportului de muncă cu S.R.L. „Profaluminu”, nefiind încadrat în câmpul muncii, și mai mult decât atât, nu avea acces pe teritoriul obiectivului, aflarea acestuia la momentul căderii fiind neclară și inexplicabilă.

Reieșind din sfera de aplicare a Legii securității și sănătății în muncă nr.186 din 10 iulie 2008 care stabilește foarte clar domeniul de extindere a prevederilor sale, reclamantul opinează că, norma art.18 nu este imputabilă, deoarece între ultimul și defunct nu fusese nici un raport de muncă, iar accidentul nu se identifică ca fiind un accident de muncă.

În concluzie, reieșind din împrejurările de fapt și de drept menționate consideră reclamantul că, decesul lui Andrei Ghirilă nu a survenit în timpul nici unei situații invocate supra, iar concluziile inspectorului în Inspectoratul de Stat al Muncii în procesul-verbal nr.18 din 14 iunie 2016 privind cercetarea accidentului de muncă mortal sunt neîntemeiate și lipsite de bază legală și probatorie.

Astfel, consideră că, concluziile expuse în procesul-verbal nr.18 din 14 iunie 2016 privind cercetarea accidentului de muncă mortal prin care a fost constatat că, Alexandru Harin nu a luat toate măsurile necesare ca cu toți salariații ce trebuiau să efectueze lucrările de instalare a rețelei de încălzire înainte de a fi admiși la lucru să fie încheiate contracte individuale de muncă și să se organizeze instruirea în domeniul securității și sănătății la angajare și la locul de muncă, prin ce se încalcă art.56 alin.(1) Codul muncii, art.17 alin.(7) Legea securității și sănătății, nr.186 din 10 iulie 2008, concluzii care sunt divergente cu însuși faptele expuse în partea descriptivă și circumstanțele reale ale cauzei, incomplete cercetate, nu au suport juridic temeinic, nici fundament factologic pertinent.

În opinia reclamantului, Inspectoratul de Stat al Muncii a dat o calificare eronată prevederilor legii sus-numite, iar refuzul nejustificat de revocare a procesului-verbal nr.18 din 14 iunie 2016 contravine circumstanțelor cauzei.

Solicită anularea integrală a procesului-verbal nr.18 din 14 iunie 2016 privind cercetarea accidentului de muncă mortal.

Prin încheierea protocolară din 16 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru au fost atrași în proces Nicolae Cuconescu, Societatea pe Acțiuni „Consam”, Societatea cu Răspundere Limitată „Profaluminu”, Elena Ghirilă și Ghenadie Ciorici, în calitate de intervenienți accesorii (f.d.87-89, vol.I).

La 18 mai 2020, administratorul insolvenței S.A. „Consam” – Mihail Cergă, a depus cerere de intervenire în proces în interes propriu, în ordinea prevederilor art.65 Cod de procedură civilă și art.205 Cod administrativ, la acțiunea lui Alexandru Harin împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii privind anularea actului administrativ despre intervenție în interes propriu (f.d.233-236, vol.I).

În motivarea cererii a indicat că, prin hotărârea din 20 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău (sediul Central) a fost intentat proces de insolvență în privința S.A.

„Consam”.

Prin încheierea nr.2i-1365/18 din 23 mai 2019 a Judecătoria Chișinău s-a dispus admiterea cererii de demisie a administratorului insolvenței debitorului S.A. „Consam”, în procedură de insolvență, Sergiu Tanasiev din funcția de administrator al debitorului S.A. „Consam” și s-a desemnat în calitate de administrator al insolvenței debitorului S.A. „Consam”, în procedură de insolvență, Mihail Cergă, deținătorul autorizației nr.67 din 14 ianuarie 2015.

În urma numirii în calitate de administrator al insolvenței a S.A. „Consam” în proces de insolvență a recepționat citație, pentru a se prezenta în ședință de judecată la Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani) pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Alexandru Harin împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, persoană terță S.A. „Consam”, în proces de insolvență, cu privire la anularea integrală a procesului-verbal nr.18 din 14 iunie 2016 privind cercetarea accidentului de muncă.

Indică că, la 10 februarie 2020 a făcut cunoștință cu materialele dosarului, precum și cu procesul-verbal nr.18 din 14 iunie 2016 privind cercetarea accidentului de muncă mortal, prin care se indică că, Nicolae Cuconescu, director S.A. „Consam” care nu a organizat, nu a controlat și nu luat toate măsurile pentru a închide toate intrările în blocul ce se construia și zonele periculoase (intrările în puțul ascensorului) pentru interzicerea intrării pe teritoriul șantierului de construcție și în interiorul blocului de locuit ce se construia a persoanelor străine, prin ce s-a încălcat prevederile art.10 alin.(1), art.13 lit.(n) din Legea securității și sănătății în muncă nr.186 din 10 iulie 2008.

Respectiv, a adresat cerere prealabilă Inspectoratului de Stat al Muncii prin care a solicitat repunerea în termen a cererii prealabile și revocarea procesului-verbal nr.18 din 14 iunie 2016, ca fiind neîntemeiat.

Relatează că, prin răspunsul nr.402 din 19 martie 2020 Inspectoratul de Stat al Muncii a respins cererea prealabilă înaintată.

Menționează că, conform anexei la Dispoziția nr.1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar, dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr.55 din 17 martie 2020. Starea de urgență a fost instituită potrivit Hotărârii Parlamentului nr.55 din data de 17 martie 2020 până la data de 15 mai 2020.

Consideră că, termenul de înaintare a cererii de chemare în judecată privind contestarea procesului-verbal nr.18 din 14 iunie 2016, urmează a fi calculat din data de 18 mai 2020, or, data de 16 mai 2020 a fost sâmbătă - zi de odihnă.

În continuare, menționează că, prin procesul-verbal nr.18 din 14 iunie 2016 privind cercetarea accidentului de muncă mortal, lui Nicolae Cuconescu, director S.A. „Consam” i s-a invocat încălcarea prevederilor art.10 alin.(1), art.13 lit.(n) din Legea securității și sănătății în muncă nr.186 din 10 iulie 2008.

În acest context face referire la prevederile pct.3 lit. a) al Regulamentului privind modul de cercetare a accidentului de muncă, din definiția accidentului deduce terțul următoarele elemente necesare pentru existența accidentului de muncă: a) vătămarea violentă a organismului; b) cauza profesională a accidentului; c) calitate persoanei accidentate; d) timpul în care accidentul s-a produs și locul producerii acestuia.

Consideră că, elementele invocate supra trebuie întrunite cumulativ, întrucât lipsa

unuia dintre ele implică imposibilitate calificării evenimentului ca fiind accident de muncă, aceasta putând fi recunoscut ca accident în afara muncii sau accident obișnuit.

Analizând argumentele reținute de către Inspectoratul de Stat al Muncii, prin prisma normelor legale citate, consideră că în speță nu au existat raporturi de muncă sau de altă natură, or, calitatea persoanei accidentate reprezintă una dintre cele mai importante elemente constitutive ale accidentului de muncă, iar în speță defunctul nu era angajat al S.A. „Consam”.

Respectiv, consideră că în speță nu sunt întrunite toate condițiile pentru a cataloga accidentul din 04 aprilie 2016, accident de muncă. Or, în calitate de subiect pasiv calificat la producerea accidentului de muncă figurează, de regulă, lucrătorul, fiind, conform art.1 din Legea RM nr.186-XVI/2008, orice persoană încadrată în muncă, în condițiile legii, de către un angajator, inclusiv stagiarii și ucenicii.

În acest sens reiterează că, directorului S.A. „Consam” i s-a invocat faptul că nu a respectat prevederile art.10 alin.(1), art.13 lit.(n) din Legea securității și sănătății în muncă nr.186 din 10 iulie 2008. Or, în circumstanțele din cazul dedus judecății, pentru a dispune faptul că directorul S.A. „Consam” se face vinovat de nerespectarea prevederilor Legii securității și sănătății în muncă, de către pârât urma a fi verificat dacă defunctul Andrei Ghirilă era angajat al S.A. „Consam”, iar accidentul din 04 aprilie 2016 poate fi calificat ca accident de muncă în ceea ce privește S.A „Consam”.

Totodată, consideră că, conjunctura descrisă supra profilează faptul că, pârâtul nu a exercitat un control judiciar complet, în fapt și în drept, cu respectarea prevederilor legii.

În această ordine de idei, consideră că S.A. „Consam” nu-i poate fi imputată vinovăția cu referire la cauza producerii accidentului, stabilită la pct.8.1 din procesul-verbal nr.18 din 14 iunie 2016, or, conchide că între defunctul Ghirilă Andrei și S.A. „Consam” nu existau raporturi de muncă sau alte raporturi juridice.

Solicită dispunerea admiterii intervenirii S.A. „Consam”, în proces de insolabilitate, în calitate de intervenient principal la acțiunea înaintată de Alexandru Harin împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, persoană terță S.A. „Consam”, în proces de insolabilitate cu privire la anularea integrală a procesului-verbal nr.18 din 14 iunie 2016 privind cercetarea accidentului de muncă, precum și anularea integrală a punctului 8.1 și a punctului 9 în partea ce vizează S.A. „Consam”, în proces de insolabilitate din procesul-verbal nr.18 din 14 iunie 2016 privind cercetarea accidentului de muncă mortal emis de Inspectoratul de Stat al Muncii.

Prin hotărârea din 01 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de Alexandru Harin împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii privind anularea procesului-verbal nr.18 din 14 iunie 2016 privind cercetarea accidentului de muncă mortal.

S-a respins ca neîntemeiată cererea în interes propriu depusă de persoana terță S.A. „Consam” împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii privind anularea pct.8.1 și pct.9 în partea ce vizează S.A. „Consam” din procesul-verbal nr.18 din 14 iunie 2016 privind cercetarea accidentului de muncă mortal (f.d.17, 24-33, vol.II).

La 05 decembrie 2020, cu respectarea termenului prevăzut de art.232 din Codul administrativ, Alexandru Harin a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 01 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.20-21, vol.II), iar la 12 februarie 2021, a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii primei instanțe,

solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii din 01 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f.d.57-61, vol.II).

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 28 decembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, S.A. „Consam” a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 01 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.46, vol.II).

Prin încheierea din 13 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de S.A. „Consam” împotriva hotărârii din 01 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul stabilit de art.232 alin.(2) din Codul administrativ (f.d.63-66, vol.II).

Prin decizia din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel depusă de Alexandru Harin și s-a menținut hotărârea din 01 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.134, 135-152, vol.II).

Instanța de apel a concluzionat că, hotărârea instanței de fond este întemeiată și legală, a fost adoptată cu aprecierea corectă a probelor administrate și aplicarea justă a normelor de drept material.

Totodată, instanța de apel a mai constatat că, accidentul în urma căruia a decedat Andrei Ghirilă, constituie accident de muncă.

În consolidarea concluziei instanța de apel a reținut că, în cadrul cauzei penale nr. 2016480667 din 06 mai 2016 a fost întocmit raportul de expertiză judiciară nr. 1078 din 18 octombrie 2016, prin care s-a concluzionat că potrivit circumstanțelor producerii accidentului nominalizat și prevederilor Regulamentului privind modul de cercetare a accidentului de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1361 din 22 decembrie 2005, accidentul din 04 aprilie 2016, produs pe teritoriul șantierului de construcție din strada Mihai Sadoveanu, 15, municipiul Chișinău, soldat cu decesul lui Andrei Ghirilă, reprezintă „accidentul de muncă mortal”. Totodată, s-a conchis că, accidentul de muncă din 04 aprilie 2016, pe teritoriul șantierului de construcție din strada Mihail Sadoveanu, 15, municipiul Chișinău nu s-a produs în timpul unui proces tehnologic, dar în urma căderii lui Andrei Ghirilă în puțul ascensorului, de la etajul doi la subsolul blocului II în construcție.

La fel, s-a concluzionat, că de către directorul SRL „Profaluminu” nu s-au respectat prevederile art. 56 alin. (1) din Codul muncii al Republicii Moldova și prevederile art. 13 lit. k) din Legea securității și sănătății în muncă, nr. 186-XVI din 10 iulie 2008, prin care a admis lucrătorii la efectuarea evaluării lucrărilor de instalare a sistemului de încălzire, în vederea efectuării ulterioare a lucrărilor date, fără încheierea cu ei a contractelor individuale de muncă și fără organizarea instruirii lor în domeniul securității și sănătății în muncă. De către, directorul S.A. „Consam”, nu s-au respectat prevederile art. 10 alin. (1) și art. 13 lit. n) din Legea securității și sănătății în muncă nr. 186 din 10 iulie 2008, care nu a organizat întreprinderea măsurilor pentru închiderea intrărilor spre puțul ascensorului blocului II în construcție, prin blocarea lor cu îngrădirea de producție.

S-a mai menționat în concluzia Raportului de expertiză că, spre examinare nu au fost prezentate careva instrucțiuni în domeniul securității și sănătății în muncă care să fie elaborate la S.A. „Consam” și S.R.L. „Profaluminu”, din care motiv nu este posibil de răspuns la întrebarea dacă instrucțiunile de protecție a muncii corespund condițiilor de securitate a muncii.

De asemenea, s-a concluzionat că, întru nerespectarea prevederilor art. 10 alin. (1), art. 13 lit. k) și lit. n) din Legea securității și sănătății în muncă, nr. 186-XVI din 10 iulie 2008, și cauza producerii accidentului de muncă nominalizat, există legătură causală.

S-a mai menționat că, producerea accidentului de muncă din 04 aprilie 2016, pe teritoriul șantierului de construcție din strada Mihail Sadoveanu, 15, municipiul Chișinău, soldat cu decesul lui Andrei Ghirilă, putea fi prevăzut prin blocarea intrărilor spre puțul ascensorului cu îngrădire de protecție, pentru prevenirea căderii în gol a muncitorilor.

Prin procesul-verbal nr. 18 din 14 iunie 2016 privind cercetarea accidentului mortal de muncă, întocmit de Inspekția Teritorială de Muncă Chișinău, s-a confirmat că evenimentul suferit la 04 aprilie 2016 de către Andrei Ghirilă constituie accident mortal de muncă, iar persoanele care au încălcat prevederile actelor legislative și altor acte normative din domeniul muncii sunt Nicolae Cuconescu, director S.A. „Consam”, care a organizat, nu a controlat și nu a luat toate măsurile necesare pentru a închide toate intrările în blocul ce se construia și zonele periculoase (intrările în puțul ascensorului ș.a.), pentru interzicerea intrării pe teritoriul șantierului de construcție și în interiorul blocului de locuit ce se construia a persoanelor străine, prin ce au fost încălcate prevederile art. 10 alin. (1), art. 13 lit. n) din Legea securității și sănătății în muncă; precum și Alexandru Harin, director executiv al S.R.L. „Profaluminu”, care nu a luat toate măsurile ca toți salariații ce trebuiau să efectueze lucrările de instalare a rețelelor de încălzire, înainte de a fi admiși la lucru să fie încheiate contracte individuale de muncă, să organizeze instruirea în domeniul securității și sănătății în muncă la angajare și la locul de muncă, prin ce a încălcat art. 56 alin. (1) Codul muncii, art. 17 alin. (7) din Legea securității și sănătății în muncă, nr. 186 din 10 iulie 2008 (filele cauzei 6-10).

Instanța ierarhic inferioară a reținut din suportul probatoriu administrat cauzei că, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2019, apelul declarat de Elena Ghirila, a fost admis, s-a casat hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Ciocana) din 21 martie 2018, și s-a emis o hotărâre nouă potrivit căreia: cererea de chemare în judecată înaintată de Elena Ghirila împotriva S.A. „CONSAM”, S.R.L. „PROFALUMINIU”, cu participarea intervenienților accesorii, Nicolae Cuculescu, Alexandru Harin cu privire la încasarea indemnizației unice, încasarea despăgubirilor pentru pierderea întreținătorului, recuperarea prejudiciului moral, a fost admisă parțial. S-a încasat de la S.A. „CONSAM” și S.R.L. „PROFALUMINIU”, în mod solidar, în beneficiul Elenei Ghirila suma de 759250 (șapte sute cincizeci și nouă mii două sute cincizeci) lei, cu titlu de indemnizație unică pentru decesul lucrătorului. S-a încasat de la S.A. „CONSAM” și S.R.L. „PROFALUMINIU”, în mod solidar, în beneficiul copilului XXXX, născut la XXXX și a copilului XXXX, născută la XXXX a câte 1687 (una mie șase sute optzeci și șapte) lei pentru fiecare, cu titlu de prejudiciu pentru pierderea întreținătorului, care urmează a fi achitat lunar, începând cu 04 aprilie 2016 și până la atingerea vârstei majoratului acestora. S-a încasat de la S.A. „CONSAM” și S.R.L. „PROFALUMINIU”, în mod solidar, în beneficiul copilului XXXX, născută la 27 iulie 2009, suma de 2176 (două mii una sută șaptezeci și șase) lei, cu titlu de prejudiciu pentru pierderea întreținătorului, iar în beneficiul Elenei Ghirila suma de 1936 (una mie nouă sute treizeci și șase) lei, care urmează a fi achitat lunar, începând cu 04 aprilie 2016 și până la îmbunătățirea stării de sănătate a copilului XXXX. S-a încasat de la S.A. „CONSAM” și S.R.L. „PROFALUMINIU”, în mod solidar, în beneficiul Elenei Ghirila, suma de 50000

(cincizeci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral, cât și cheltuieli de judecată în sumă de 9000 (nouă mii) lei, în total suma de 59000 (cincizeci și nouă mii) lei.

În rest acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Decizia din 29 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău fiind menținută prin încheierea din 30 octombrie 2019 a Curții Supreme de Justiție.

Potrivit art.123 alin. (2) CPC, faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sunt obligatorii pentru instanță care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane.

În această ordine de idei instanța de apel a apreciat că instanța de fond întemeiat a respins alegațiile reclamantului Alexandru Harin precum că, defunctul Andrei Ghirilă nu a fost angajat în câmpul muncii în cadrul companiei „Profaluminiiu” S.R.L. și nu există premise suficiente pentru a considera că angajatorul a atras decedatul la muncă fără încheierea contractului individual de muncă.

Referitor la procesul-verbal nr.18 din 14 iunie 2016 privind accidentul mortal de muncă, instanța ierarhic inferioară a conchis că, instanța de fond just a statuat că, acesta a fost întocmit de autoritatea competentă Inspecția Teritorială de Muncă Chișinău, iar inspectorul a executat o cercetare amplă a evenimentului suferit la 04 aprilie 2016 de către muncitorul Andrei Ghirilă pe teritoriul șantierului de construcție din strada Mihail Sadoveanu, 15 din municipiul Chișinău, care aparținea S.R.L. „Consam”, în urma căderii în puțul ascensorului, fiind audiați martorii oculari, directorul S.A. „Consam” Nicolae Cuconescu, angajatul întreprinderii S.R.L. „Varincom”, Ciorici Ghenadie, fiind reflectate informații eliberate de Centru de Medicină Legală.

În aceasta ordine de idei, Colegiul instanței de apel a concluzionat că, argumentele expuse de Alexandru Harin în cererea de apel sunt lipsite de substanță obiectivă, iar instanța de fond - reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept.

La 29 noiembrie 2021, Alexandru Harin a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d.155-156, vol.II), ulterior, la 28 februarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Alexandru Harin a depus recurs motivat împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei contestate și a hotărârii instanței de fond, cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii (f.d.177-186, vol.II).

În motivarea recursului a indicat că, la data producerii accidentului de muncă din 04 aprilie 2016 nu era angajat al SRL „Profaluminiiu” și nu deținea funcția de director executiv al SRL „Profaluminiiu” așa cum este indicat în pct.8 alin.2) din Procesul-verbal nr.18 din 14 iunie 2016 privind cercetarea accidentului de muncă.

Circumstanța dată se demonstrează prin înscrisurile anexate la materialele cauzei și anume prin extrasele din RPJ de unde rezultă că, Alexandru Harin nu figurează în calitate de administrator/asociat al SRL „Profaluminiiu” și prin certificatul confirmativ eliberat de SRL „Profaluminiiu” de unde rezultă că, el nu avea raporturi de muncă cu compania. De aici rezultă că, nu putea avea careva atribuții legate de angajarea persoanelor, organizarea instruirii în domeniul securității și sănătății în muncă la angajare și prin urmare încălcarea prevederilor art.56 alin.(1) din Codul muncii al Republicii Moldova, art.17 alin.(7) din

Legea securității și sănătății în muncă nr.186 din 10 iulie 2008 nu-i poate fi imputată în baza procesului-verbal nr.18 din 14 iunie 2016 contestat.

În această ordine de idei consideră că, procesul-verbal nr.18 din 14 iunie 2016 este neîntemeiat și arbitrar, întrucât nu corespunde realității faptice, și la cercetarea circumstanțelor și adoptarea deciziei din 02 noiembrie 2022 instanța nu a ținut cont de toate împrejurările cumulativ, evitând să dea o apreciere corectă și legală faptelor imputate pe nedrept lui Alexandru Harin.

Mai mult, în legătură cu accidentul de muncă din speță, la 19 octombrie 2021 de către Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Principal, a fost emisă Ordonanța privind scoaterea integrală de sub urmărire penală a lui Alexandru Harin pe motiv că, acțiunile sale nu întrunesc elementele infracțiunii, prevăzute de art.183 alin.(2) din Codul penal al Republicii Moldova.

Indică că, Ordonanța în cauză a recepționat-o în luna februarie 2022 și nu a constituit obiect de examinare în instanța de apel.

În altă ordine de idei consideră că, persoana decedată Andrei Ghirilă nu era angajată la SRL „Profaluminiiu”, iar constatarea anumitor raporturi juridice dintre Andrei Ghirilă și SRL „Profaluminiiu” nu este întemeiată și probată.

Menționează că, Andrei Ghirilă, la data producerii accidentului, nu a fost atras la muncă, ci doar urma a negocia semnarea unui potențial contract în cazul în care ajungeau la o înțelegere comună referitor la condițiile de muncă și suma contractului, motiv din care circumstanțele în care defunctul ajunsese pe teritoriul obiectivului este absolut neclar, deoarece nu i se ceruse acordul privind trecerea pe teritoriul păzit a obiectivului a persoanelor necunoscute pentru el la acel moment și nici nu dăduse o asemenea indicație, de asemenea, nefiind careva date referitor la faptul dat.

Consideră că, în lipsa dovezilor indubitabile care ar fortifica supozițiile expuse, nici nu i se poate imputa careva încălcări, indicând în acest sens că, nu există nici o evidență internă referitor la atragerea decedatului Andrei Ghirilă la muncă, nici paza și nici colaboratorii S.A. „Consam” nu știau și nu puteau explica aflarea defunctului pe teritoriul păzit.

Prin urmare, concluziile expuse în procesul-verbal nr.18 din 14 iunie 2016 sunt premature, motiv din care procesul-verbal urmează a fi reevaluat sub aspectul constatărilor.

Mai indică că, nu avea obligația să instruiască defunctul în domeniul securității muncii, deoarece la momentul decesului nu avea nici un raport cu ultimul. Andrei Ghirilă nu era titularul raportului de muncă cu S.R.L. „Profaluminiiu”, nefiind încadrat în câmpul muncii, și mai mult decât atât nu avea acces pe teritoriul obiectivului, aflarea acestuia la momentul căderii fiind neclară și inexplicabilă. Nici Alexandru Harin și, cu atât mai mult, nici SRL „Profaluminiiu” nu aveau posesiunea șantierului și nici nu au oferit acces sau permisiunea cuiva pentru a putea intra pe șantierul în construcție. Persoana decedată Andrei Ghirilă a pătruns desinestătător pe șantier și sub propria răspundere, motive din care a și avut loc accidentul.

Astfel, opinează că, instanța de judecată a analizat superficial argumentele prezentate de Alexandru Harin, iar decizia luată nu corespunde realității și nu are la bază un substrat factologic pertinent.

În acest context indică că, în decizia instanței de apel nu s-a făcut nici o referire la poziția recurentului (apelantului) în acest sens și nici apreciate probele cercetate în instanța

de judecată, invocând în acest sens prevederile art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Instanța de judecată s-a limitat a reproduce secvențe din Raportul de expertiză nr.1078 din 18 octombrie 2016 și norme legale, fără a elucida legătura cauzală și a motiva concluziile sale. În procesul-verbal nr.18 din 14 iunie 2016 Inspectoratul Teritorial de Muncă Chișinău nu a realizat o cercetare amplă a evenimentului suferit de către muncitorul Andrei Ghirilă pe teritoriul șantierului de construcție din strada Mihail Sadoveanu, 15 din municipiul Chișinău, care aparținea S.R.L. „Consam”. În sarcina lui Alexandru Harin sunt puse acuzații grave în mod absolut neîntemeiat și nejustificat, iar acest fapt îi induce prejudicii esențiale atât pe plan social, cât și emoțional, inclusiv multitudine de consecințe negative.

În opinia recurentului, procesul verbal nr.18 din 14 iunie 2016 are un caracter strict declarativ și neînsoțit de careva probe pertinente și concludente care i-ar demonstra vinovăția în legătură cu accidentul de muncă și de aceea trebuie revocat în totalitate.

Mai consideră că, concluziile expuse în hotărâri vin în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Conform art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art.245 alin.(1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 02 noiembrie 2021, în ședință publică (f.d.134, 135-152, vol.II).

Materialele cauzei atestă că, la 22 noiembrie 2021, recurentul Alexandru Harin a recepționat copia dispozitivului deciziei contestate, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d.160, vol.II).

La 29 noiembrie 2021, Alexandru Harin a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii (f.d.155-156, vol.II).

Materialele cauzei atestă că, la 25 februarie 2022, Alexandru Harin a recepționat decizia motivată din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr.DS8006366637AS, anexat la materialele cauzei (f.d.173, vol.II).

La 28 februarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Alexandru Harin a depus recurs motivat împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei contestate și a hotărârii instanței de fond, cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii (f.d.177-186, vol.II).

Astfel, instanța de recurs conchide că, la depunerea recursului de Alexandru Harin au fost respectate termenele prevăzute de art.245 din Codul administrativ.

La 14 aprilie 2022, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, într-un termen rezonabil, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului

Inspectoratul de Stat al Muncii și persoanelor terțe SRL „Profaluminu”, SA „Consam”, Elena Chirilă, Nicolae Cuconescu, Ghenadie Ciorici copia recursului depus de Alexandru Harin, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și i-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.187, vol.II).

Materialele dosarului atestă că, deși intimatul și persoanele terțe au recepționat copia recursului depus de Alexandru Harin împotriva deciziei instanței de apel, până la data examinării admisibilității recursului, n-au făcut uz de dreptul procedural respectiv și n-au depus referință la recursul dedus judecătii.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus de Alexandru Harin inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin.(2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că, din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că, admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în

asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că, cererea de recurs depusă de Alexandru Harin este inadmisibilă.

În conformitate cu prevederile art. art.230, 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Alexandru Harin se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca – Doneva

judecători

Iurie Bejenaru

Aliona Miron